

Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης
Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο»

Στήριξη Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης με πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ) από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2021-2027

Έναρξη της διαδικασίας διαβούλευσης

Χίος, 29.9.2022

Εγκριμένο Πρόγραμμα 29/8/2022 [C(2022) 6253 final]

- Ενσωματώνει και υπηρετεί εθνικές στρατηγικές και ενωσιακές προτεραιότητες πολιτικής
- Περιφερειακή Αναπτυξιακή Στρατηγική
- Βάση σχεδιασμού περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής & ορθολογικής προσέγγισης στη διαχείριση πρόσθετων πόρων
- Ρόλοι (ΕΥΔ, Ε.Ε., Εθνική Αρχή Συντονισμού)
- Στόχοι (συγκεκριμένα αποτελέσματα)
- Δημοσιονομικές υποχρεώσεις
- Χρονοδιαγράμματα
- Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου

Στόχοι Πολιτικής

Προτεραιότητες

ΣΠ 1

Μετασχηματισμός της οικονομίας με αύξηση του μεγέθους της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων κυρίως και μέσω της Έξυπνης Εξειδίκευσης

1

ΣΠ 2

Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας / Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή/ Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων

2

ΣΠ 3

Ενίσχυση της προσβασιμότητας των νησιών της Περιφέρειας

3

ΣΠ 4

Ανάπτυξη κοινωνικών υποδομών (ΕΤΠΑ)

4A

Κοινωνική ένταξη και αντιμετώπιση της φτώχειας (ΕΚΤ+)

4B

ΣΠ 5

Ενίσχυση της χωρικής συνοχής μέσω ολοκληρωμένων και βιώσιμων στρατηγικών

5

Τεχνική Βοήθεια - ΕΤΠΑ

6

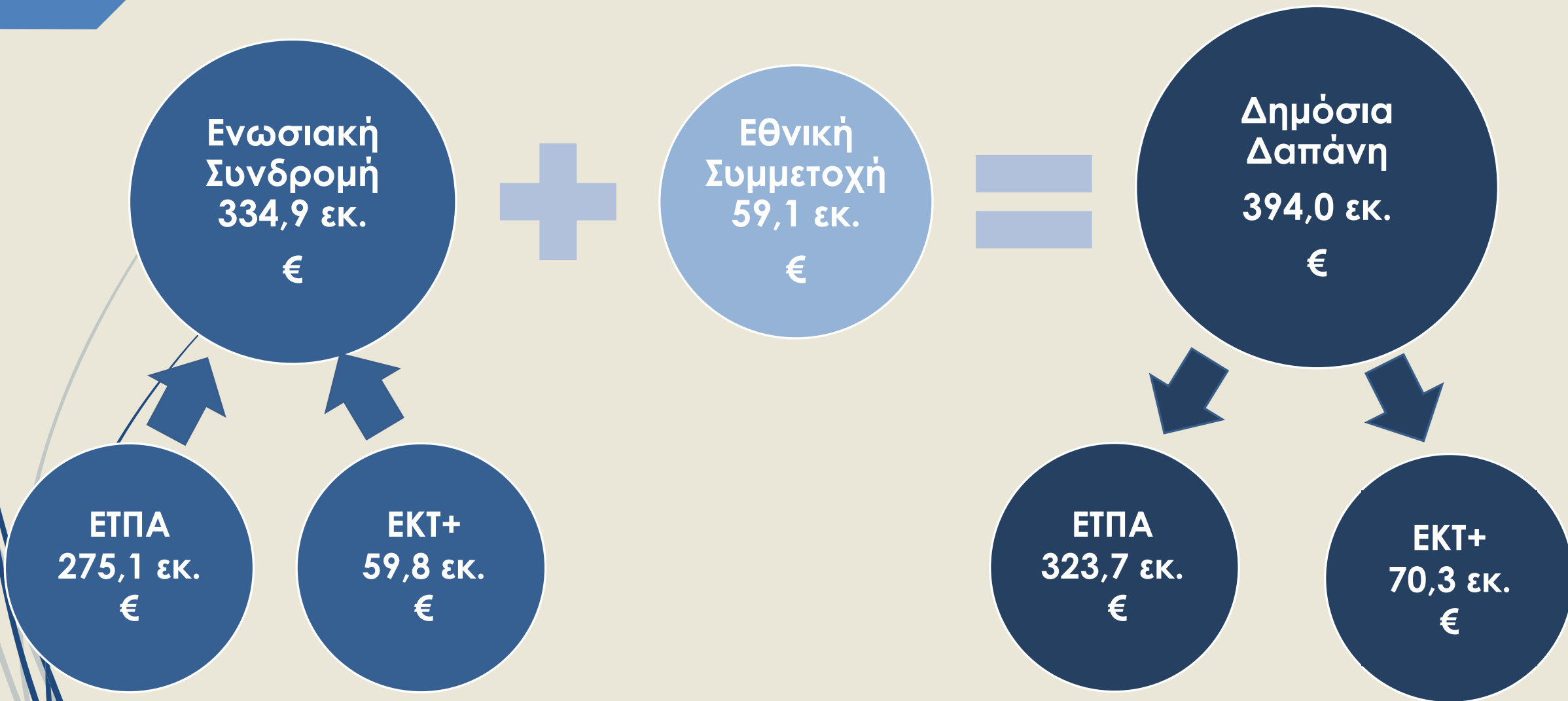
Τεχνική Βοήθεια - ΕΚΤ+

7

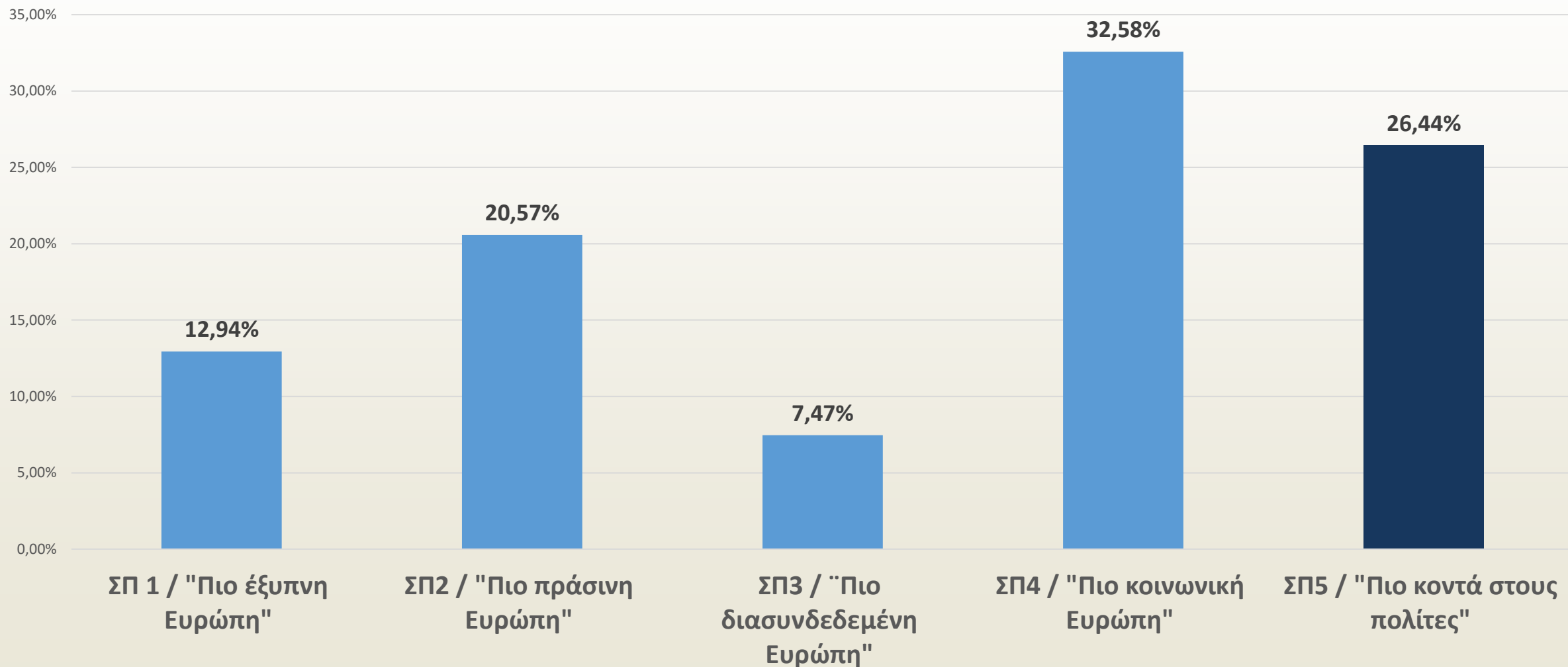
Πρόγραμμα «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027

Προτεραιότητα		Ταμείο	Στόχος Πολιτικής	Ενωσιακή Συνδρομή 85%	Δημόσια Δαπάνη	%
1	Μετασχηματισμός της οικονομίας της Περιφέρειας, με αύξηση του μεγέθους και της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων, κυρίως μέσω και της έξυπνης εξειδίκευσης	ΕΤΠΑ	1	42.539.829	50.046.858	12,7%
2	Προστασία του περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας- Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή-Πρόληψη και Διαχείριση Κινδύνων	ΕΤΠΑ	2	67.627.421	79.561.672	20,2%
3	Ενίσχυση της προσβασιμότητας των νησιών της Περιφέρειας	ΕΤΠΑ	3	24.542.210	28.873.188	7,3%
4A	Ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής- Ανάπτυξη Κοινωνικών Υποδομών	ΕΤΠΑ	4	49.084.419	57.746.375	14,7%
4B	Κοινωνική Ένταξη και Αντιμετώπιση της Φτώχειας	ΕΚΤ+	4	57.991.185	68.224.923	17,3%
5	Ενίσχυση της Χωρικής Συνοχής των νησιών της Περιφέρειας μέσω ολοκληρωμένων και βιώσιμων στρατηγικών	ΕΤΠΑ	5	86.912.147	102.249.585	26,0%
6	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	ΕΤΠΑ		4.420.989	5.201.164	1,3%
7	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	ΕΚΤ+		1.798.290	2.115.635	0,5%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΠΑ				275.127.016	323.678.842	82%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤ+				59.789.474	70.340.558	18%
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ				334.916.490	394.019.400	100%

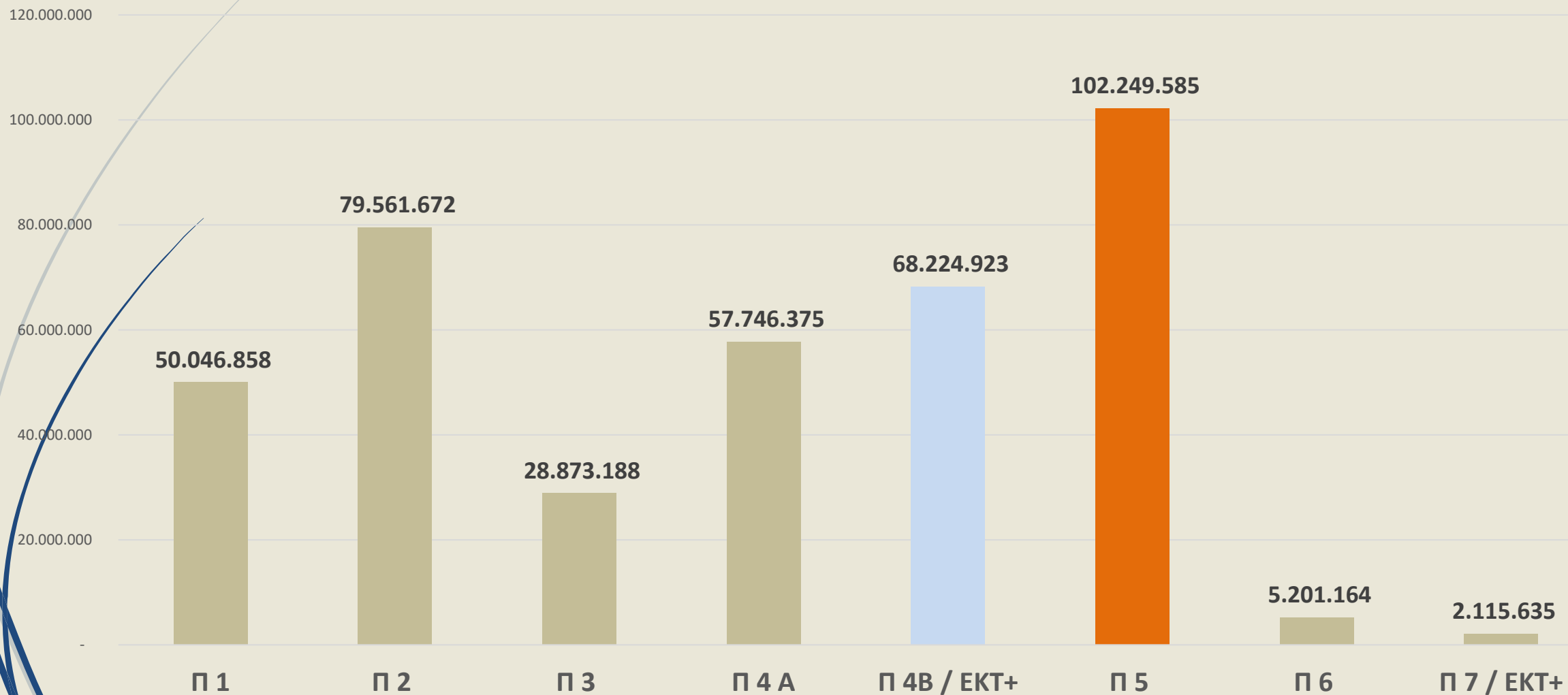
Πρόγραμμα «ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ» 2021-2027

Κατανομή πόρων ανά Στόχο Πολιτικής

Κατανομή πόρων ανά Προτεραιότητα

Προτεραιότητα 5

Χωρική συνοχή

ΕΤΠΑ

102.249.585 €

Εργαλεία Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης

► ΟΧΕ-ΒΑΑ (Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη)

Συνεχιζόμενες στρατηγικές των πόλεων
Μυτιλήνης & Χίου

58,3 εκ. €

► Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ)

Συνεχιζόμενη στρατηγική Μικρών Νησιών
(Φούρνοι & Θύμαινα, Ικαρία, Οινούσσειες,
Ψαρρά Αγ. Ευστράτιος)

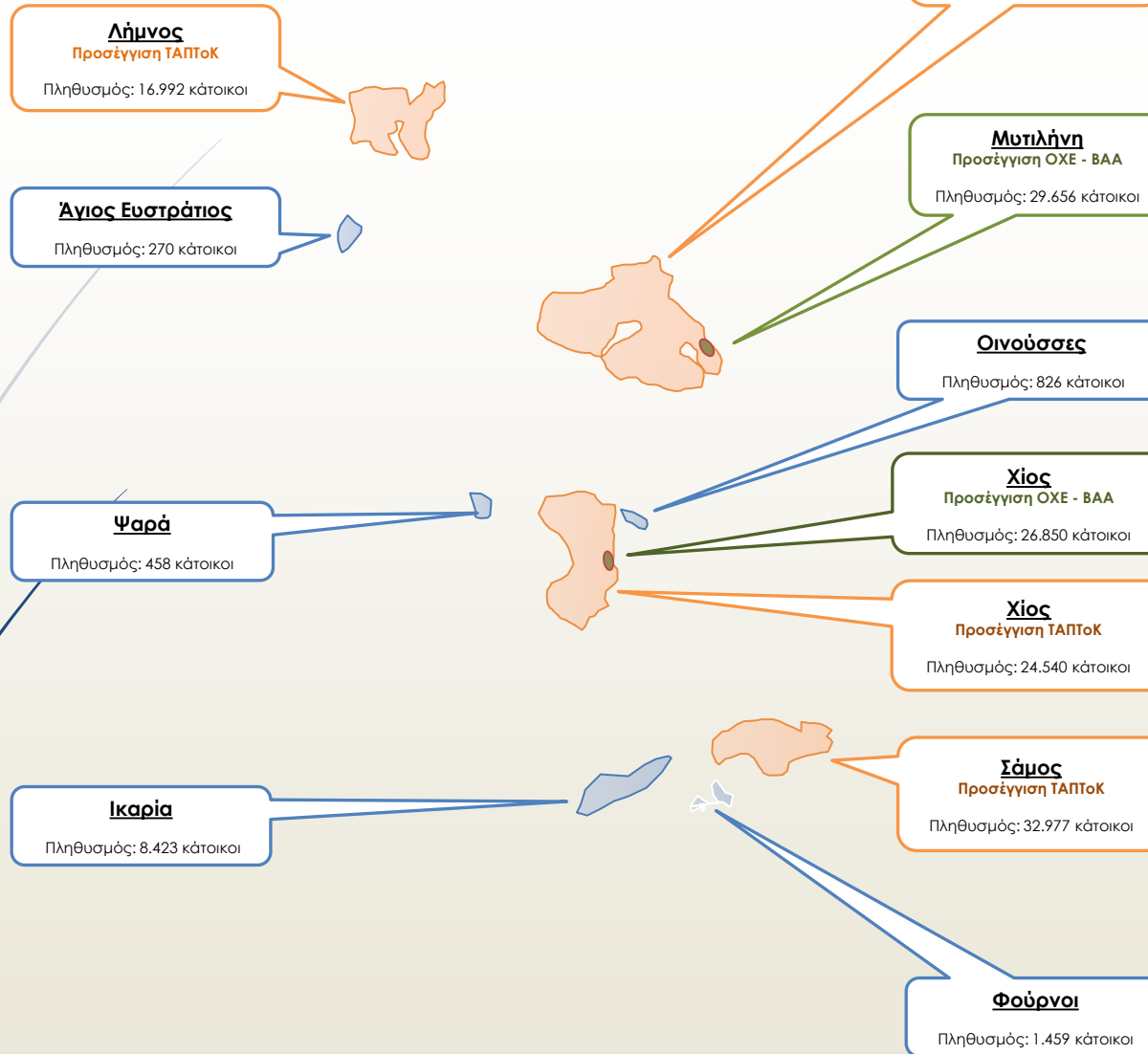
43,9 εκ. €

► Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤαΠΤΟΚ)

Εσωτερικές Ζώνες νήσων Χίου & Λέσβου,
νήσοι Σάμου & Λήμνου

Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη

ΟΧΕ_ΒΑΑ

1. Μυτιλήνη
  2. Χίος
- Πληθυσμός : 56.506 κάτοικοι

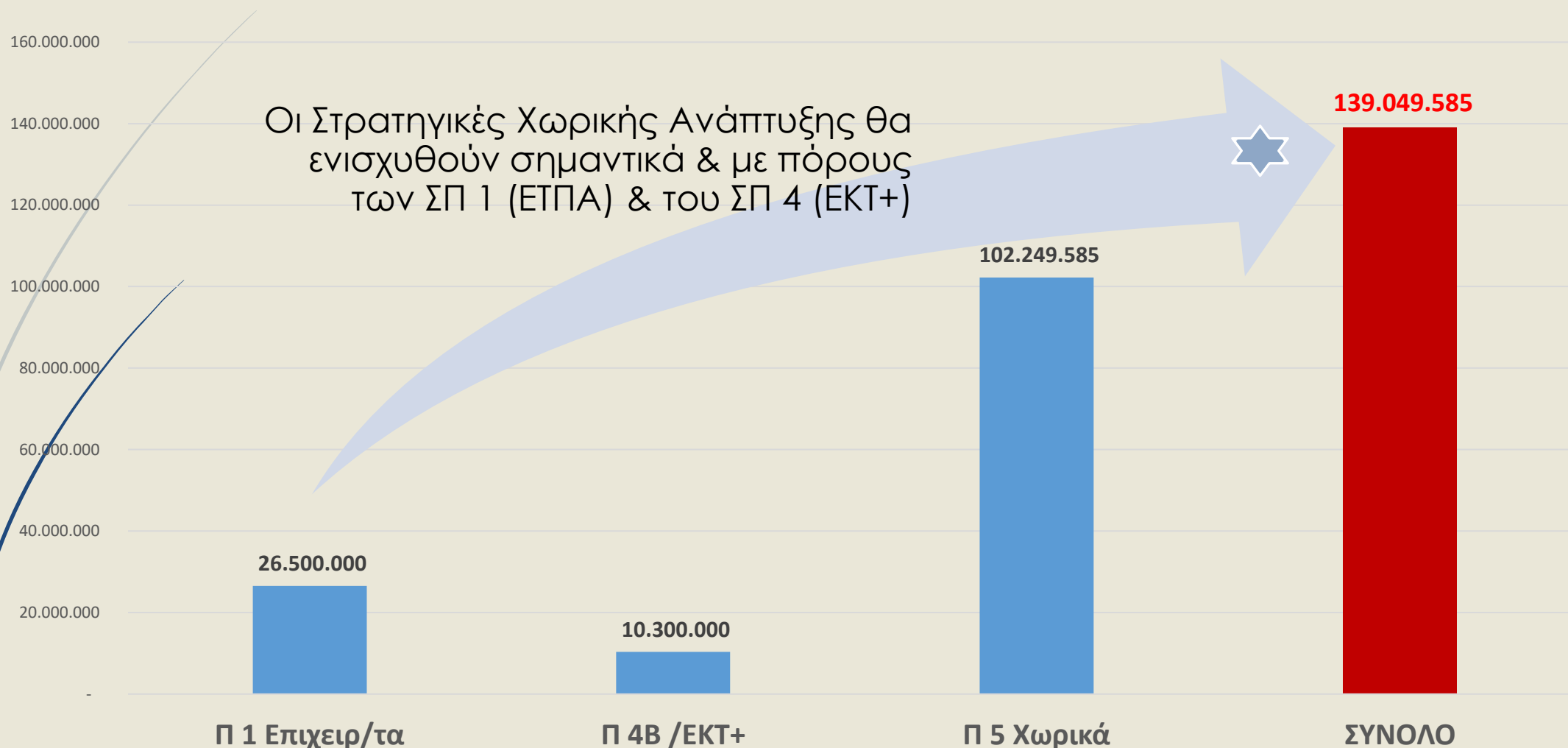
ΟΧΕ Μικρών Νησιών
Πληθυσμός : 11.436 κάτοικοι

ΤΑΠΤΟΚ

1. ΤΑΠΤΟΚ Λήμνου
2. ΤΑΠΤΟΚ Λέσβου
3. ΤΑΠΤΟΚ Χίου
4. ΤΑΠΤΟΚ Σάμου

Πληθυσμός : 131.289 κάτοικοι

Συμμετοχή και άλλων Προτεραιοτήτων του Προγράμματος στα Χωρικά

Οι δράσεις των Στρατηγικών θα είναι **συμπληρωματικές** προς τις οριζόντιες δράσεις του Προγράμματος, λαμβάνοντας υπ' όψη & τις οριζόντιες κατευθύνσεις του ΕΣΠΑ

Στρατηγική ΤαΠΤΟΚ

Ενδεικτικές Παρεμβάσεις

- Ενίσχυση επιχειρηματικότητας – ΕΤΠΑ & ΕΚΤ+
- Τοπικές δράσεις ενίσχυσης απασχόλησης (άνεργοι, ευάλωτες ομάδες κλπ) - ΕΚΤ+
- Ανάπλαση Δημόσιων χώρων - ΕΤΠΑ
- Διαχείριση απορριμμάτων – ανακύκλωση - ΕΤΠΑ
- Ανάδειξη δημόσιας τουριστικής περιουσίας – ΕΤΠΑ
- Αναβάθμιση Ψηφιακών υπηρεσιών
- Ανάδειξη πολιτιστικής & φυσικής κληρονομιάς - ΕΤΠΑ

Φορείς Παρακολούθησης / Διαχείρισης :
Ομάδες Τοπικής Δράσης (Leader/ΤΑΠΤΟΚ)

Στρατηγική Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ)

- Ένα συνεκτικό σύνολο πράξεων για την ικανοποίηση τοπικών στόχων και αναγκών

ΤΑΠΤΟΚ: Αποτελεί εργαλείο **ολοκληρωμένης** χωρικής ανάπτυξης για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση τοπικής στρατηγικής και αντιμετώπισης των **τοπικών** κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών αναγκών.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟ: Για να λειτουργήσει αποτελεσματικά, βασική προϋπόθεση είναι η Ενεργός Συμμετοχή Τοπικών Φορέων και της Τοπικής Κοινωνίας σε σαφώς προσδιορισμένες χωρικές ενότητες, εστιασμένες σε υποπεριφερειακές ζώνες.

- **Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ)**

Είναι υπεύθυνες για τον σχεδιασμό, την κατάρτιση και την υλοποίηση των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης και πρέπει να είναι **αντιπροσωπευτικές** των τοπικών ενδιαφερόμενων μερών:

- ΟΤΑ α' και β' ή και άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης
- Συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών
- Επιστημονικοί φορείς και φορείς συλλογικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και οικονομικών συμφερόντων
- Επιμελητήρια

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ: Δραστηριοποίηση στη συγκεκριμένη Περιοχή Παρέμβασης των Στρατηγικών

ΤΑΠΤΟΚ
Θεσμικό
Πλαίσιο

Ομάδες Τοπικής
Δράσης (ΟΤΔ)

- Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 (άρθρα 28 και 31 – 34)
- ν. 4914/2022 (Α'61, άρθρα 13, 26, 36, 63)
- Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027
- Χαράσσουν και Υλοποιούν τις Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων
- είναι Συμπεριληπτικές και είτε επιλέγουν έναν εταίρο στο εσωτερικό της ομάδας ως επικεφαλής εταίρο για τα διοικητικά και δημοσιονομικά θέματα είτε συγκροτούνται νόμιμα σε μια κοινή δομή.

Ομάδα Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ)

Αποκλειστικά Καθήκοντα

- Χτίζει και υποστηρίζει την **ικανότητα** των τοπικών φορέων να αναπτύσσουν και να **υλοποιούν** πράξεις
- Καθορίζει τη **διαδικασία** και τα **κριτήρια** επιλογής **των πράξεων** που είναι διαφανή, δεν εισάγει διακρίσεις, αποτρέπει τις συγκρούσεις συμφερόντων και διασφαλίζει ότι καμία μεμονωμένη ομάδα συμφερόντων δεν ελέγχει τις αποφάσεις επιλογής
- **Καταρτίζει** και **δημοσιεύει** προσκλήσεις υποβολής προτάσεων
- **Επιλέγει** πράξεις και **καθορίζει** το ποσό της στήριξης και υποβάλλει προτάσεις στον φορέα που είναι αρμόδιος για την τελική επαλήθευση της επιλεξιμότητας πριν από την έγκριση
- **Παρακολουθεί** την πρόοδο προς την κατεύθυνση της επίτευξης των στόχων της στρατηγικής
- **Αξιολογεί** την εφαρμογή της στρατηγικής

Όταν η ΟΤΔ εκτελεί καθήκοντα που δεν καλύπτονται από τα παραπάνω και τα οποία εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της διαχειριστικής αρχής, τότε ορίζεται από την ΕΥΔ ως **ενδιάμεσος φορέας** σύμφωνα με τους ειδικούς κανόνες του κάθε Ταμείου

Μπορεί να είναι δικαιούχος και να υλοποιεί πράξεις σύμφωνα με τη στρατηγική

Η ΕΥΔ εξασφαλίζει ότι κάθε στρατηγική ΤαπΤΟΚ περιλαμβάνει:

- τη γεωγραφική περιοχή και τον πληθυσμό που καλύπτονται από την εν λόγω στρατηγική
- τη διαδικασία συμμετοχής των κοινοτήτων στην ανάπτυξη της εν λόγω στρατηγικής
- την ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών και του αναπτυξιακού δυναμικού της περιοχής
- τους στόχους της εν λόγω στρατηγικής, συμπεριλαμβανομένων μετρήσιμων στόχων για αποτελέσματα, και συναφείς σχεδιαζόμενες δράσεις
- τις ρυθμίσεις διαχείρισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης, καταδεικνύοντας την ικανότητα της ομάδας τοπικής δράσης να υλοποιήσει τη στρατηγική αυτή
- το σχέδιο χρηματοδότησης, το οποίο περιλαμβάνει το προγραμματιζόμενο κονδύλιο από κάθε Ταμείο

Η ΕΥΔ :

- **καθορίζει** τα κριτήρια επιλογής των στρατηγικών ΤαπΤΟΚ, συγκροτεί επιτροπή για την πραγματοποίηση της επιλογής αυτής και **εγκρίνει** τις στρατηγικές που επιλέγονται από την εν λόγω επιτροπή.
- ολοκληρώνει τον **πρώτο** γύρο επιλογής των στρατηγικών και εξασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες ομάδες τοπικής δράσης μπορούν να εκτελούν τα καθήκοντά τους που ορίζονται στο άρθρο 33 παράγραφος 3 (Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060) **εντός 12 μηνών** από την ημερομηνία απόφασης για την έγκριση του προγράμματος ή, στην περίπτωση των στρατηγικών που στηρίζονται από περισσότερα του ενός Ταμεία, εντός 12 μηνών από την ημερομηνία απόφασης για την έγκριση του τελευταίου σχετικού προγράμματος (**Αύγουστος 2023**)

Η απόφαση για την έγκριση στρατηγικής καθορίζει το κονδύλιο κάθε σχετικού Ταμείου και προγράμματος, καθώς και τις αρμοδιότητες για τα καθήκοντα διαχείρισης και ελέγχου στο πλαίσιο του προγράμματος.

Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ)

Πρόγραμμα
«Βόρειο Αιγαίο»
2021-2027

ΚΑΑΕΚΤ Ν Σάμου ΑΕ

Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Χίου, ΕΤΑΧ Α.Α.Ε. ΟΤΑ

Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης Λέσβου, ΕΤΑΛ Α.Ε.

Αναπτυξιακή Λήμνου Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α. (ΑΝ.Ε.Λ. Α.Ε.)

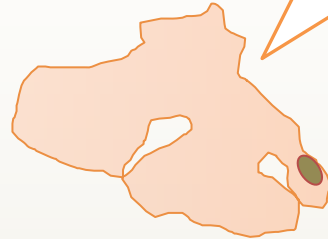
Λήμνος
Προσέγγιση ΤΑΠΤοΚ

Πληθυσμός: 16.992 κάτοικοι

Λέσβος
Προσέγγιση ΤΑΠΤοΚ

Πληθυσμός: 56.780
κάτοικοι

Χίος
Προσέγγιση ΤΑΠΤοΚ

Πληθυσμός: 24.540
κάτοικοι

Σάμος
Προσέγγιση ΤΑΠΤοΚ

Πληθυσμός: 32.977
κάτοικοι

ΤΑΠΤΟΚ

1. ΤΑΠΤΟΚ
Λήμνου

2. ΤΑΠΤΟΚ
Λέσβου

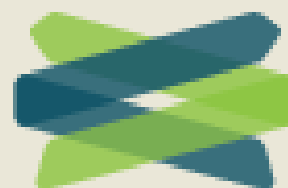
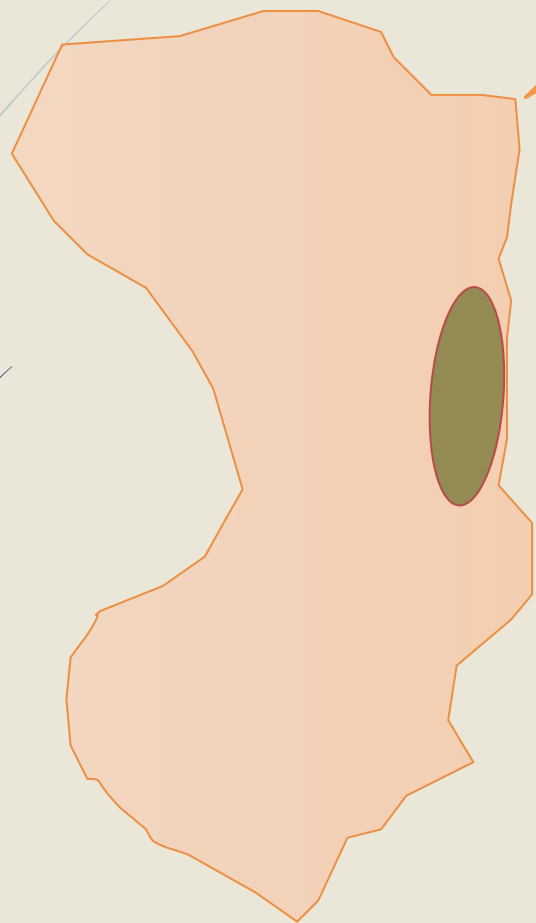
3. ΤΑΠΤΟΚ Χίου

4. ΤΑΠΤΟΚ Σάμου

Πληθυσμός :
131.289 κάτοικοι

Χίος
Προσέγγιση ΤΑΠΤοΚ

Πληθυσμός: 24.540 κάτοικοι

**Εταιρεία Τοπικής
Ανάπτυξης Χίου**

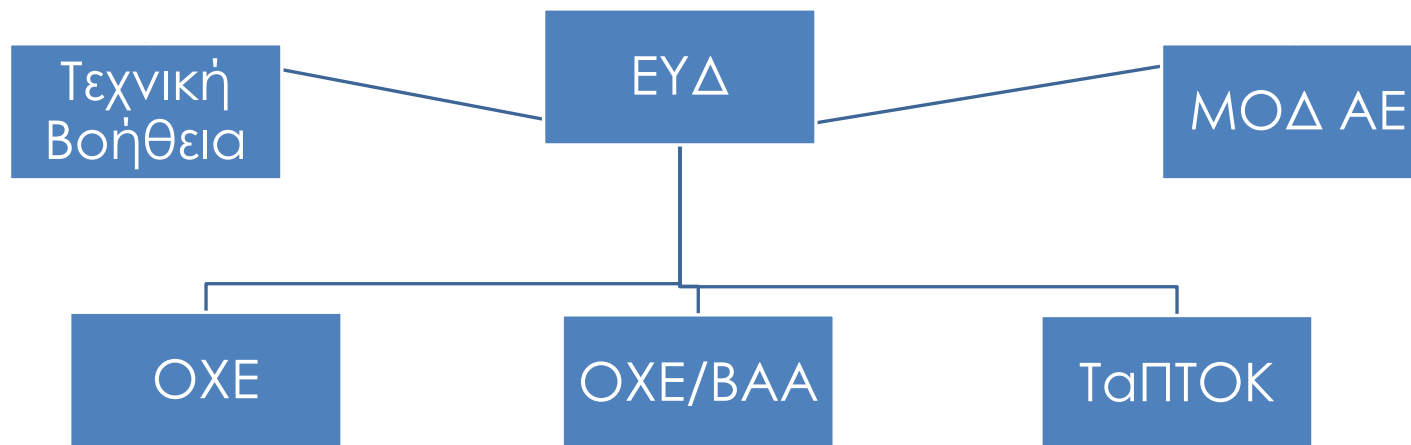
Ζητήματα Προκλήσεις

- Αναμένονται έγγραφα καθοδήγησης και κατευθύνσεις εθνικών αρχών
- Αποτύπωση αναγκών (περιφερειακής & τοπικής σημασίας)
- Η θεματική προσέγγιση πρέπει να γίνει με συνεκτικό τρόπο
- Ενδυνάμωση / βελτίωση της ικανότητας της ΟΤΔ στο σχεδιασμό για αποτελεσματικό συντονισμό & καθοδήγηση των τοπικών φορέων στα νησιά, στη κατεύθυνση του σχεδιασμού & της εφαρμογής μιας συνεκτικής Στρατηγικής
- Ευαισθητοποίηση & ενεργοποίηση των τοπικών φορέων για τη προετοιμασία εφαρμόσιμου σχεδιασμού & προγραμματισμού της νέας Στρατηγικής
- Κατά τον σχεδιασμό θα υπάρξει ο κατάλληλος συντονισμός από την ΕΥΔ & με την υποστήριξη της Ειδικής Μονάδας για τις Στρατηγικές Χωρικής Ανάπτυξης στην ΕΑΣ, ώστε να ληφθεί υπ' όψη ο σχεδιασμός αντίστοιχων δράσεων στο πλαίσιο των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΘΑΥ & το ΕΓΤΑΑ, προκειμένου να εξασφαλισθεί η συμπληρωματικότητα των δράσεων μεταξύ των Ταμείων
- Αποτελεσματική διαβούλευση και συμμετοχή από τη βάση
- Ωρίμανση έργων
- Πρωτοβουλίες ενεργοποίησης – υλοποίησης δράσεων
- Υποστήριξη δικαιούχων
- Σύστημα διακυβέρνησης Χωρικών Επενδύσεων

Δικαιούχοι

- ▶ ΟΤΑ Α και νομικά πρόσωπα
- ▶ Υπηρεσίες πολιτισμού
- ▶ Περιφέρειες
- ▶ Κοινωνικοί Φορείς
- ▶ Κοινωνικές Επιχειρήσεις
- ▶ Επιχειρήσεις ΠΒΑ
- ▶ Άλλοι

Παρακολούθηση και Υποστήριξη Χωρικών
Στρατηγικών στο Πρόγραμμα «Βόρειο
Αιγαίο» 2021-2027

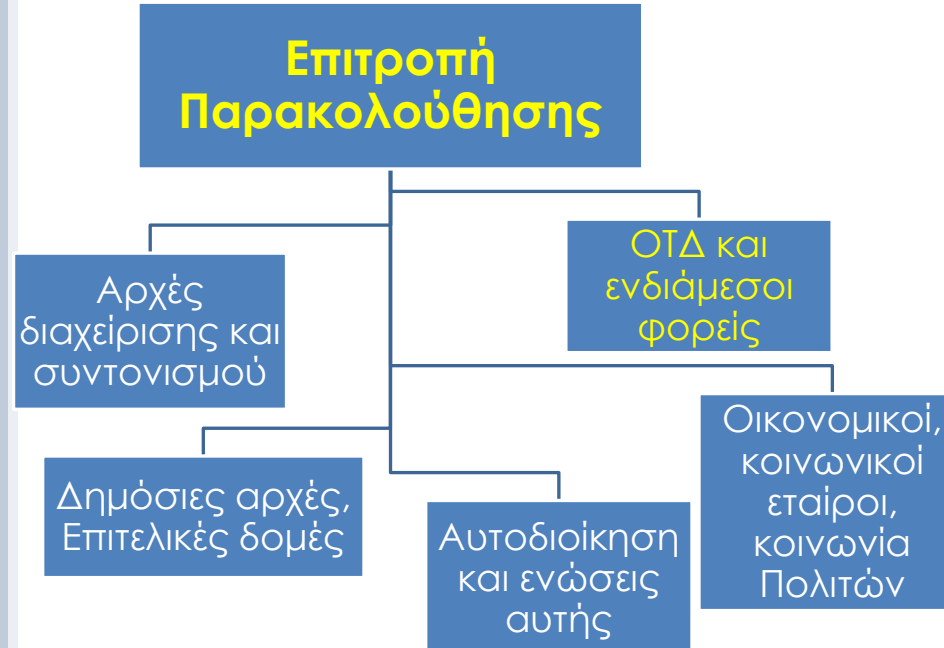
Οργάνωση και συντονισμός Λειτουργίας
Θεματικού Δικτύου για τη Χωρική
Ανάπτυξη από την Εθνική Αρχή
Συντονισμού

Σύστημα
Παρακολούθησης
Χωρικών
Στρατηγικών

Επιτροπή Παρακολούθησης Προγράμματος «Βόρειο Αιγαίο» 2021-2027

Υπηρετώντας την αρχή της Εταιρικής Σχέσης και Πολυεπίπεδης Διακυβέρνησης, συγκροτείται η Επιτροπή Παρακολούθησης εντός 3 μηνών από την έγκριση του Προγράμματος.

Κυρίαρχο Όργανο για την παρακολούθηση της υλοποίησης του Προγράμματος, με καθήκοντα όπως προβλέπει το άρθρο 40 του Κανονισμού ΕΕ 2021/1060. Ισόρροπη εκπροσώπηση των αρμόδιων αρχών του κράτους μέλους, των ενδιαμέσων φορέων και των εκπροσώπων των εταιρών με διαφανή διαδικασία.

Εργαλεία Διαβούλευσης

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

ΕΝΕΡΓΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΦΟΡΕΩΝ ΣΤΟ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΩΝ ΧΩΡΙΚΩΝ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ 2021-2027

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ

e-pepba.gr

Postare.gr

postare.gr

Ο λόγος είναι τώρα σε εσάς
τους πολίτες της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Postare άμεσα, γρήγορα και εύκολα τι θα ήθελες να αλλάξει στην Περιφέρεια σου!

Επόμενα βήματα ενεργοποίησης του Προγράμματος

2022

- Συγκρότηση Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος
- **Προετοιμασία Χωρικών, κύκλοι διαβούλευσης**
- Σύστημα Διαχείρισης & Ελέγχου (Έγκριση από εθνικές αρχές)
- Εξειδίκευση Δράσεων Προγράμματος
- Κριτήρια & Μεθοδολογία Αξιολόγησης
- Προγραμματισμός Προσκλήσεων σε ετήσια βάση (προτεραιότητες προγράμματος, κάλυψη θεσμικού πλαισίου και αναγκαίων όρων από εθνικές αρχές)
- 1η Συνεδρίαση Επιτροπής Παρακολούθησης
- Προσκλήσεις χρηματοδότησης πράξεων

2023

- **Πρόσκληση για την υποβολή στρατηγικών ΤαπΤΟΚ – Έγκριση ΤαπΤΟΚ**
- **Ενεργοποίηση προσκλήσεων στις χωρικές επενδύσεις**

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Στρατής Μουφλουζέλλης
Μονάδα Α' - Προγραμματισμού & Αξιολόγησης

emouflouzellis@mou.gr

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

